

ската тревожност, потискаща душата на човека: „*Като бетонен блок над нас/ тежи барутната тревога./ Душите ни ръмжат: – Война!/ В душите кръв, и смут и огън*“. Читателят остава с усещането, че любовта – това най-красиво и възбуждащо състояние (не чувство) на човека, е винаги за кратко – между другото, и никога неизживяно докрай: „*И в тези дни, кажи ми ти,/ когато ни притягат в обръч,/ в сърцето, грях ли е, кажи,/ че пазя още кът за обич? // Кажи ми грях ли е, че пак,/ дори и в тоя шум фабричен,/ процепен с зъл картечен грак,/ си мисля: – Колко я обичам!...*“ В риторичния въпрос на лирическият герой думата „грях“ е особена метафора, която въвежда в света на доктрините за непозволеното от християнския морал и общочовешката трактовка на любовта, а двукратната ѝ употреба във въпросителните конструкции на изреченията контекстово акцентира на очаквания отговор – **Не! Не е грях**. В последната строфа на тази *малка голяма творба* на Вапцаров може да се открие целият ѝ смислов код и да се даде категоричен отговор на априорните твърдения и лицемерните трактати за любовта, които безусловно отхвърля поетът.

Скромното място, отредено на любовта в живота на човека, е изразено чрез имплицитно вътаната идея отново за непълноценно изживяваната, но достатъчно чиста любов. Тя е изразена чрез семантичните синоними *мънишкият свет, тесен, толкоз малка песен*, където самият оксиморон *мънишки свят* носи в себе си и „оправданието“ на лирическият герой, че и в барутното време на борбата е намерил място за творене и любовни пориви и спомени: „*Да, вярно, мънишкият свет/ на нашата любов е тесен,/ затуй със поглед, впит напред,/ ти пиша толкоз малка песен*“. В тези стихове се съдържа отговорът на идеологемите и аксиоматичното признание на героя, респ. и на самия Вапцаров колко много обича любимата, колко по човешки пази взаимната им любов. А в „Песен на жената“ (Испанския цикъл) любовта на жената към Фернандес е трагическа като в античните трагедии. След затихналият бой героят не се завръща и споменът за него се забива още по-жестоко в сърцето на съпругата, чакаща сред „*страшна пустота*“ в малката къща своя другар. „Мънишкият свет“ („Любовна“) на тяхната любов не е задържал Фернандес, увлечен „безумно“ по свободата, възприета първично от страдащата героиня като *съперница*. Жената на Фернандес ревнува дори от думата *свобода*, на която любимият е отдал живота си: „*Аз ревнувам, Фернандес,/ мразя даже тази дума/ „свобода“, която днес/ те увлече тъй безумно*“. И в тази творба има странно съизмерване между малкото и голямото, което не е тук (у дома), а там – на улицата, на барикадата, където танцува смъртта, но където е и „голямата свобода“. Така ситуиран, *малкият човек, борещ се за големия си идеал*, изглежда дос-